

محیط زیست

آمایش و ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست

ویژه آزمون‌های تخصصی کارشناسی ارشد و دکتری(Ph.D)

مولف:

دکتر مرتضی نادری

انتشارات آوای قلم

عنوان و نام پدیدآور: محیط زیست: آمایش و ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست ویژه آزمون‌های تخصصی کارشناسی ارشد و دکتری (Ph.D)
مشخصات نشر: تهران: آوای قلم: خانیران، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۳۴۳ ص.: جدول، نمودار. **شابک:** ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۴۲-۲۳-۱
یادداشت: فهرستنویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
سرشناسه: مرتضی، غلامرضا، ۱۳۵۶
وضعیت فهرست نویسی: فیپای مختصر
شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۷۶۷۸۹

نام کتاب:

محیط زیست – آمایش و ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست

مولف:	دکتر مرتضی نادری	**نوبت چاپ:**	اول- تابستان ۹۴
ناشر:	انتشارات آوای قلم	**شمارگان:**	۵۰۰ جلد
ناشر همکار:	انتشارات خانیران	**قیمت:**	۲۱۰۰۰۰ ریال
حروفچینی و صفحه آرایی:	انتشارات آوای قلم	**شابک:**	۹۷۸-۶۰۰-۷۵۴۲-۲۳-۱
طراحی روی جلد:	انتشارات آوای قلم		

آدرس: تهران ـ میدان انقلاب ـ خیابان کارگر شمالی ـ ابتدای خیابان نصرت ـ کوچه باغ نو ـ کوچه داوود آبادی شرقی ـ پلاک ۴- زنگ دوم
شماره تماس انتشارات: ۶۶۵۹۱۵۰۴ تلفکس: ۶۶۵۹۱۵۰۵
شماره تماس واحد فروش: ۶۶۵۷۱۸۷۱- ۶۶۱۲۰۴۲۹ تلفکس: ۶۶۹۵۰۷۷۲
فروشگاه اینترنتی: www.khaniranshop.com

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع و شرعاً حرام است.
متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

مقدمه ناشر ۵
مقدمه مولف ۶
معرفی کتابهای کارشناسی ارشد و دکتری (Ph.D) بهداشت محیط و محیط‌زیست ۷

فصل اول: آمایش محیط زیست ۹
۱-۱ توسعه پایدار ۹
۱-۲ آمایش محیط زیست، ابزاری برای نیل به توسعه پایدار ۱۰
۱-۳ پرسشهای چهارگزینه‌ای و تشریحی ۱۷
۱-۴ پاسخنامه تشریحی ۳۸
۱-۵ روش آمایش و تعیین توان ۵۰
۱-۶ پرسشهای چهارگزینه‌ای و تشریحی ۶۰
۱-۷ پاسخنامه تشریحی ۱۱۳

فصل دوم: ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست **۱۳۵**
۲-۱ مقدمه ۱۳۵
۲-۲ مراحل اساسی ارزیابی پیامدهای زیست محیطی ۱۳۷
۲-۳ فواید ارزیابی ۱۳۸
۲-۴ مراحل تهیه گزارش نهایی ۱۳۹
۲-۵ مفاهیم مهم در ارزیابی اثرات پروژه پیشنهادی بر محیط زیست ۱۴۰
۲-۶ اثرات ۱۴۶
۲-۷ ارزیابی جامع ۱۴۶
۲-۸ مراجع ارزیابی ۱۴۷
۲-۹ تاریخچه ارزیابی ۱۴۸

۲-۱۰ اثرات زیست محیطی ۱۵۱
۲-۱۱ پرسشهای چهارگزینه‌ای و تشریحی ۱۵۶
۲-۱۲ پاسخنامه تشریحی ۱۸۹
۲-۱۳ ویژگی روش‌های ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه‌ها (EIA) ۱۹۹
۲-۱۴ انواع روش های EIA ۲۰۱
۲-۱۵ گزارش ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست(EIS) ۲۲۸
۲-۱۶ ممیزی محیط زیست (EA) ۲۳۶
۲-۱۷ روش‌های تفسیر اثرات ۲۳۷
۲-۱۸ برقراری ارتباط ۲۳۸
۲-۱۹ عدم قطعیت ۲۳۹
۲-۲۰ متمم گزارش زیست محیطی (SER) ۲۳۹
۲-۲۱ پرسشهای چهارگزینه‌ای و تشریحی ۲۴۲
۲-۲۲ پاسخنامه تشریحی ۲۷۱
مجموعه سولات تکمیلی ارشد و دکتری تا سال ۱۳۹۴ ..... ۲۹۵
منابع ۳۴۳

تقدیم به

انسانهایی که

به فردایی بهتر

می‌اندیشند.

مقدمه ناشر

سپاس بیکران پروردگار را که به انسان قدرت اندیشیدن بخشید قدرتی که در مقایسه با سایر موجودات باعث شده است که انسان هرگز به امکانات محدود خود اکتفا نکند. مکاتب الهی، انسان را موجودی کمال‌طلب و پویا می‌دانندکه جهت‌گیری او به سوی خالقش می‌باشد. از جمله راههای تقرب به خداوند علم است. علمی که زیبایی عقل است. علمی که در دریای بیکران آن هر ذره نشانی از آفریدگار است و هر چه علم انسان افزون گردد، تقربش بیشتر می‌شود. از این روست که به علم‌اندوزی و دانش‌آموزی توجهی بی‌نظیر مبذول گردیده است. اما علم‌آموزی به ابزاری نیاز دارد که مهمترین آن کتاب است و انتشار نتیجه مطالعات پژوهشگران و اندیشمندان پاسخگوی این نیاز خواهد بود.

جهت تحقق این امر و گام برداشتن در جهت ارتقاء پایه‌های علم و دانش و رشد و شکوفایی استعدادها انتشار کتاب را یکی از اهداف خود قرار داده و انتظار داریم با حمایت‌های معنوی هموطنان گرامی بتوانیم گامهای مؤثر و ارزشمندی را برداریم. گرچه تلاش خواهد شد در حد دانش و تجربه اندکمان کارهایی بدون اشکال تقدیم حضورتان گردد، ولی اذعان داریم که راهنماییهای شما عزیزان می‌تواند ما را در ارتقای کیفی کتاب راهگشا باشد لذا همیشه منتظر پیشنهادات و راهنماییهای شما خواهیم بود.

در پایان از همه عزیزانی که در مراحل مختلف تهیه، تدوین و چاپ کتاب از همفکری و همکاری آنها برخوردار بوده‌ام بخصوص آقای دکتر مرتضی نادری (مولف)، مهندس علی‌محمد خانی (مدیر فروش) سپاسگزاری نموده و موفقیت روزافزونشان را آرزومندم.

مهدی خانی

مدیر مسئول انتشارات آوای قلم

مقدمه مولف

با رشد روزافزون صنایع و گسترش شهرها به تدریج محیط زیست و منابع ارزشمند طبیعی رو به تخریب نهاده‌اند و این وظیفه ماست که راهی بیندیشیم تا از فشار وارده بر محیط زیست کاسته شود. از زمان طرح جدی توسعه پایدار، تاکنون کشورها سعی داشته‌اند تا با ابزارهای مختلف به این هدف یعنی توسعه پایدار و درخور نائل شوند. در این بین ارزیابی و آمایش محیط زیست ابزاری مناسب برای جلوگیری از تخریب محیط زیست یا به حداقل رسانیدن آثار سوء ناشی از انواع توسعه می‌باشد. قبل از انجام هرگونه توسعه در منطقه‌ای خاص باید توان بوم شناختی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد تا معلوم شود آیا منطقه مورد نظر قابلیت این نوع توسعه را دارد یا خیر. در گذشته این گونه نبوده است. یا آمایش صورت نمی‌گرفت و یا ابتدا نوع پروژه مشخص و سپس به آمایش پرداخته می‌شد. در این صورت آمایش به شکلی واقعی و به دور از انحراف انجام نمی‌گرفت. ارزیابی آثار توسعه بر محیط زیست نیز قبل از انجام پروژه به بررسی اثرات پروژه بر محیط زیست می‌پردازد و سعی دارد با روش‌های خاصی این آثار را تقلیل داده یا حذف نماید. در این بین نقش کارشناسان محیط زیست به ویژه دانش آموختگان رشته محیط زیست به عنوان بخشی از گروه ارزیابی و آمایش بسیار پر رنگ و مهم می‌باشد. کتابی که پیش رو دارید با هدف آمادگی دانشجویان برای شرکت در آزمون‌های ناپیوسته محیط زیست به مباحث آمایش محیط زیست و ارزیابی آثار توسعه بر محیط زیست می‌پردازد.

به دلیل کمبود منابع درسی و آشنا نبودن بسیاری از داوطلبان آزمون‌های ناپیوسته کارشناسی ارشد و دکتری با سئوالات آزمون‌ها، در این کتاب سعی شده است که با اشاره به دو مبحث آمایش و ارزیابی آثار توسعه بر محیط زیست سئوالات آزمون‌های مذکور نیز به صورتی هماهنگ با مبحث درس پاسخ داده شود. ناگفته نماند که در برخی از آزمون‌ها تعدادی از پرسش‌ها به دروس پارکداری و پارکهای ملی، جنگلی و پردیسان اختصاص دارد که به دلیل عدم ارتباط این مبحث با موضوع کتاب ارائه نشده است. به داوطلبان توصیه می‌شود مطالب درسی مطرح شده به ویژه پاسخ تشریحی پرسشها را با دقت مطالعه نمایند. همچنین در سال‌های اخیر به ویژه مشاهده می‌شود که پرسش‌هایی در خصوص اصول و مبانی GIS مطرح می‌گردد. در این خصوص داوطلبان محترم می‌توانند به کتاب «مبانی سامانه‌های اطلاعات جغرافیایی» ترجمه دکتر غلامرضا نادری و مهندس منصوره خلعت‌بری» از جمله کتاب‌های انتشار یافته توسط ناشر محترم کتاب پیش‌رو مراجعه نمایند.

در آخر لازم می‌دانم از آقای مهندس مهدی خانی و کلیه پرسنل محترم انتشارات آوای‌قلم به خاطر زحمات بی‌شائبه در طول تدوین و چاپ این کتاب تشکر نمایم. از همسر عزیزم به خاطر کمک‌های بی‌دریغش کمال تشکر را دارم. دریافت نظرات سازنده دانشجویان و صاحب‌نظران محترم از طریق آدرس پست الکترونیک ghnadery@yahoo.com مزید امتنان خواهد بود.

مرتضی نادری

معرفی سری جدید کتابهای تخصصی کارشناسی ارشد و دکتری (Ph.D)
گرایشهای مختلف محیط زیست و بهداشت محیط

استقبال کم‌نظیر دانشجویان و همکاران در رشته‌های مختلف محیط زیست و بهداشت محیط از سری کتابهای ۲۰جلدی قبلی ویژه دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترای ناپیوسته که در سال ۸۲ به بعد به چاپ رسید، ما را بر آن داشت که علی رغم مشکلات فراوان به تدوین و تالیف سری جدید و به روز شده این کتابها بپردازیم و همچنین چند جلد کتاب جدید که جای آنها در بین کتابهای قبلی خالی بود را به رشته تحریر درآوریم.

انجام این کار هر چند بسیار سخت و طاقت‌فرسا بود ولی با همت تنی چند از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و نیز تشویق دانشجویان این مجموعه‌ها با عناوین زیر به چاپ رسید. شایان ذکر است تالیف این کتابها برخلاف تصور عموم کاری بسیار مشکل می‌باشد و در هر عنوان از این مجموعه بیش از دهها منبع داخلی و خارجی جدید و قدیم مورد استفاده قرار گرفته و از نظر تنوع و گستردگی مطالب بسیار غنی می‌باشند. امید است رضایت خاطر مطالعه‌کنندگان را در پی داشته باشد.

جدول کتابهای کارشناسی ارشد و دکتری (Ph.D) محیط زیست و بهداشت محیط

ردیف	کتاب
۱	آلودگی‌های محیط زیست - آلودگی آب
۲	آلودگی‌های محیط زیست - آلودگی هوا
۳	آلودگی‌های محیط زیست - آلودگی پسماند
۴	آلودگی‌های محیط زیست - آلودگی صنعتی (صوت، نور و پرتو)
۵	آلودگی‌های محیط زیست - آلودگی‌خاک (ضایعات، فاضلاب و سموم)
۶	کلیات بهداشت محیط - جلد اول (صوت و صدا، بهداشت پرتوها، نور و ارزیابی اثرات توسعه)
۷	کلیات بهداشت محیط - جلد دوم (مبارزه با ناقلین و سموم، بهداشت شناگاهها، بهداشت مواد غذایی و گندزداها)
۸	مهندسی آب و فاضلاب - تصفیه فاضلاب
۹	مهندسی آب و فاضلاب - مهندسی آب
۱۰	مهندسی آب و فاضلاب - مهندسی فاضلاب

۱۱	مهندسی آب و فاضلاب - میکروبیولوژی آب و فاضلاب
۱۲	مهندسی آب و فاضلاب – شیمی آب و فاضلاب
۱۳	مهندسی آب و فاضلاب – مکانیک سیالات
۱۴	محیط زیست - آمایش و ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست
۱۵	محیط زیست –اکولوژی‌عمومی و حیات‌وحش
۱۶	محیط زیست – شناخت محیط زیست
۱۷	محیط زیست – بیولوژی و شناخت حیوانات شکاری
۱۸	محیط زیست – زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد(جلد اول) ویژه رشته های مهندسی بهداشت محیط، مهندسی محیط زیست و .....
۱۹	محیط زیست – زبان عمومی و تخصصی کارشناسی ارشد (جلددوم) ویژه رشته های منابع طبیعی، HSE، مدیریت، اقتصاد، آموزش محیط زیست و ...
۲۰	محیط زیست – زبان عمومی و تخصصی دکتری (Ph.D)
۲۱	محیط زیست – ریاضیات عمومی و مهندسی
۲۲	محیط زیست – ریاضیات آماری
۲۳	محیط زیست – دروس تخصصی HSE